

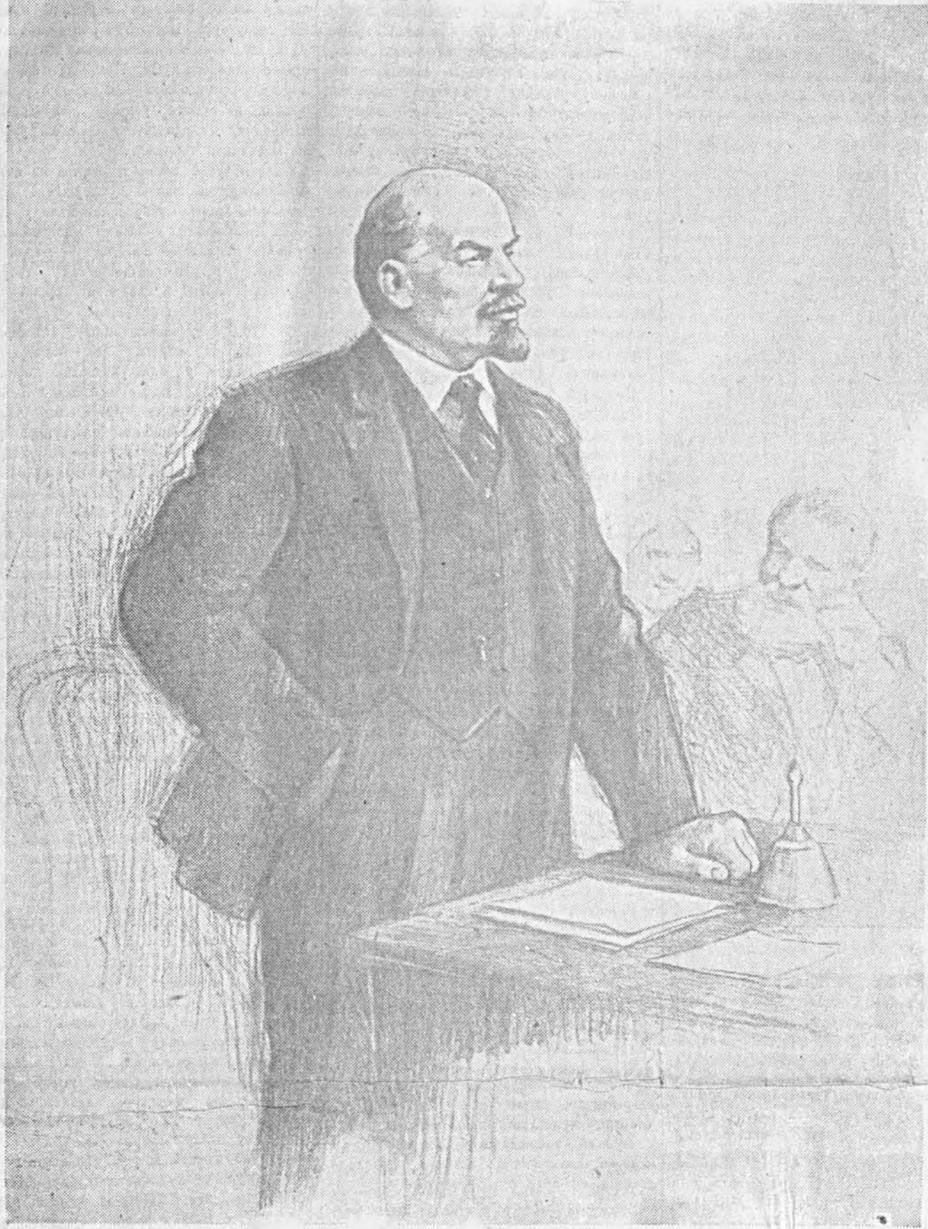
ЛІТАРАТУРА і МАСТАЦТВА

Орган Саюза савецкіх пісьменнікаў Беларусі, Кіраўніцтва па справах мастацтва пры Совеце Міністраў БССР, Міністэрства кінематографіі БССР і Камітэта па справах культуры-асветных устаноў пры Совеце Міністраў БССР

№ 4 (651)

Пятніца, 23 студзеня 1948 года.

Цана 50 кап.

В. І. ЛЕНИН.

Малюнак заслужанага дзеяча мастацтва П. Васільева.

ІДЭІ ЛЕНИНА АСВЯТЛЯЮЦЬ ШЛЯХ ДА КОМУНІЗМА

Даклад тав. М. А. СУСЛАВА

21 студзеня 1948 года

на ўрачыста-жалобным паседжанні ў Маскве, прысвечаным XXIV гадавіне з дня смерці В. І. Ленина

Таварышы!

Дваццаць чатыры гады прайшло з дня смерці Вадзіміра Ільіча Ленина. 21 студзеня 1924 года адыйшоў ад нас геній чалавечтства, арганізатар большэвіцкай партыі, заснавальнік Савецкай дзяржавы, правадыр, настаўнік і друг працоўных усяго свету.

Цэнтральны Камітэт нашай партыі ў сваім звароце «Да партыі, да ўсіх працоўных» пісаў у тры жалобныя дні:

«Ніколі яшчэ пасля Маркса гісторыя вялікага вызваленчага руху пролетарыята не вылучала такой гіганцкай фігуры, як наш памёршы правадыр, настаўнік, друг. Усе, што ёсць у пролетарыяце сапраўды вялікага і гераічнага — бясстрашны розум, жалезная, незгінальная, упартая, усёспрамагаючая воля, святая нянавісьць, смёртэльная нянавісьць да рабства і прыгнёту, рэволюцыйная палымнасьць, якая зрушае горы, бязмежная вера ў творчыя сілы мас.

вельзарны арганізацыйны геній, — усё гэта знайшло сваё цудоўнае ўвасабленне ў Ленине, імя якога стала сімвалам новага свету ад Захада да Усхода, ад Поўдня да Поўначы».

З кожным пражытым годам родны і блізкі вобраз Ленина паўстае перад намі ўсё больш велічым. Незмяркальны ідэй ленинізма заваўваюць усё новыя і новыя мільёны прыхільнікаў, маюць усё больш глыбокі ўплыў на ўвесь ход сусветнай гісторыі.

Амаль чвэрць стагоддзя пасля смерці Ленина большэвіцкая партыя цвёрда і наўхільна ідзе па ленинскаму шляху, змагаецца і перамагае пад сцягам ленинізма. Усе гэтыя гады пераможна сцяг ленинізма высока нясе верны вучнёў і саратнік Ленина, правадыр большэвіцкай партыі, варты наследнік і вялікі прадаўжальнік справы Ленина — таварыш Сталін. (Бурныя працяглая апладысменты).

ўзнімае сваю гаспадарку. Жыццё паказала, што і ў гады вайны і ў гады мірнага будаўніцтва «савецкі грамадскі лад з'яўляецца лепшай формай арганізацыі грамадства, чым любы несавецкі грамадскі лад» (І. Сталін).

Вялікі Ленин бачыў крывіцу сілы і пераможнасці Савецкай дзяржавы ў тым, што яна з'яўляецца глыбоканароднай, што яна створана ў інтарсах народа і самім народам кіруецца. Савецкая ўлада тым і пераможная, кажаў Ленин, што яна ёсць улада саіх працоўных, улада мільёнаў рабочых і сялян. Ленин навукова абгрунтаваў і гэта пацверджана вопытам трыццацігадовага развіцця Савецкай дзяржавы, што савецкая ўлада ў мільёны раз больш дэмакратычная, чым самая дэмакратычная буржуазная рэспубліка, дзе дэмакратызм, па выразу Ленина, з'яўляецца наскрозь двудушным і ілжывым, бо ён «завесць сціпену цеснымі рамкамі капіталістычнай эксплуатацыі і з'яўсць застаецца таму, па сутнасці, дэмакратызмам для меншасці, толькі для маёмасных класаў, толькі для багатых» (Творы, т. XXI, стар. 429).

I. Усёперамагаючая сіла ленинізма

Соцыялізм, пабудаваны ў нашай краіне савецкім народам пад кіраўніцтвам партыі большэвіцкай, з'яўляецца жывым увасабленнем усёперамагаючых ідэй ленинізма.

Усё сваё жыццё Ленин аддаў на тое, каб у адной краіне стварыць мірныя і шчаслівыя масы працоўных, зрабіць іх гаспадарамі свайго жыцця, актыўнымі стваральнікамі новага, сацыялістычнага грамадства. Барацьба камуністычнай партыі пад вадзіцельствам Ленина і Сталіна за ўрачыстасць новага грамадскага ладу дала свае вялікія вынікі. Народныя масы, кіруючыся ленинскімі ідэямі, пабудвалі ўжо ў нашай краіне сацыялістычнае грамадства і ўзруна ідуць да камунізма.

выканана. У 1947 годзе план па выпуску валавай прадукцыі ўсёй прамысловасцю выкананы на 103,5 процантаў. У параўнанні з 1946 годам выпуск прадукцыі ўсёй прамысловасцю павялічыўся ў мінулым годзе на 22 процантаў.

Адным з найбольш яскравых паказчыкаў жыццёвай сілы нашай народнай гаспадаркі з'яўляецца сістэматычны рост прамысловай вытворчасці, які з году ў год павялічваецца. Безупыльна павялічваецца колькасць рабочых і служачых нашай краіны, галоўным чынам за лік падрыхтоўкі маладых кваліфікаваных рабочых у рамесніцкіх і чыгуначных вучылішчах і школах фабрычна-заводскага навучання. Уздымаецца ўверх чыгуначны транспарт. Будыныя поспехі дасягнуты ў сельскай гаспадарцы. Валавая прадукцыя сельскай гаспадаркі за 1947 год павялічылася ў параўнанні з 1946 годам на 32 процантаў, а прадукцыя земляробства — на 48 процантаў. Ураджайнасць збожжавых культур у 1947 годзе ўжо дасягнула даваеннага ўзроўню. Цалкам выкананы дзяржаўны план хлебапазрыхтоўкі.

На аснове дасягненняў у галіне вытворчасці, у выніку ўпартай працы савецкіх людзей дзяржава дамаглася ў мінулым годзе значнага павышэння жыццёвага ўзроўню працоўных. Уздым вытворчасці і накіпленне рэзерваў харчавання і прамысловых тавараў дазволілі адмяніць картачыную сістэму, перайсці ад нарміраванага размеркавання да разгортвання гандля, паспяхова здзейсніць грашовую рэформу і прывесці зніжэнне цен на рэчч шырокага ўжытку.

Правядзенне грашовай рэформы і адмена картачынай сістэмы будуч садавінічаць яшчэ большаму павышэнню ўзроўню ма тэрыяльнага добрабыту працоўных, аднаўленню і развіццю народнай гаспадаркі, далейшаму ўмацаванню магутнасці Савецкай дзяржавы. У адмене картачынай сістэмы і правядзенні грашовай рэформы яскрава выявіўся сацыялістычны, сапраўды народны характар нашага ладу. У процілегласць капіталістычным краінам, дзе рэзка ўзмацняецца інфляцыя, растуць цэны, скарачаецца спажыванне народных мас і расце іх галеча, у СССР адмена карткаў і правядзенне грашовай рэформы азначаюць сур'езнае палепшэнне добрабыту народа, узніжэнне яго жыццёвага ўзроўню.

Чым жа тлумачацца выдатныя поспехі Савецкай краіны? Яны тлумачацца гіганцкімі перавагамі сацыялістычнай сістэмы над капіталістычнай, перавагамі таго сацыялістычнага ладу, асновы якога былі закладзены Лениным. Эканоміка капіталістычных краін пад ударам нарастаючага крызіса коціцца ўніз, паніжаецца вытворчасць, растуць мільёны арміі беспрацоўных. Капіталістычныя краіны Еўропы, якія непараўнана менш пацярпелі ад вайны, чым СССР, бездапаможна кідаюцца ў пошуках сродкаў для перамагання вострых эканамічных і класавых супярэчнасцяў пасляваеннага перыяду. Запрашаны гэтыя краіны прадаюць савецкім дзяржаў за кабальную «дапамогу» амерыканскіх плутакратаў. Савецкі Саюз, які не ведае крызісаў і беспрацоўя, абспарюючыся толькі на ўласныя сілы і рэсурсы, безупынна

Новым яскравым паказчыкам росквіту савецкага дэмакратызма з'явіліся выбары ў мясцовыя Саветы саюзных рэспублік, якія нядаўна адбыліся. Выбары адбыліся ў абставінах выключнага вытворчага уздыму і палітычнай актыўнасці савецкіх людзей. За кандыдатаў блока камуністаў і беспартыйных галасавалі амаль усе выбаршчыкі. З вельзарным палітычным уздымам і аднадушным савецкім народам, выбраў сваім першым дэпутатам у мясцовыя Саветы таварыша Сталіна. (Працяглая апладысменты). Вялікі выбары прадэманстравалі непарушана маральна-палітычнае адзінства савецкага народа і яшчэ раз пацвердзілі, што наш народ цалкам ухваляе палітыку большэвіцкай партыі і савецкага ўрада, лічыць гэтую палітыку сваёй роднай, кроўнай справай.

Найвялікшая перавага нашай сацыялістычнай сістэмы заключаецца ў тым, што яна, зрабіўшы працоўных гаспадарамі свайго лёсу, упершыню ў гісторыі чалавечтства ўзяла на небывалую вышыню простага чалавека, працаўніка, далучыла да актыўнай творчай дзейнасці мільёны і мільёны тых людзей, якія былі прыдушаны сістэмай капіталістычнага рабства. Тым самым сацыялізм абудзіў і выклікаў да жыцця новыя гіганцкія сілы развіцця грамадства. Незадоўга да Кастрычніцкай рэвалюцыі Вадзімір Ільіч пісаў: «Толькі з сацыялізма пачнецца хуткі, сапраўдны, сапраўды масавы, які адбываецца пры ўдзеле большасці насельніцтва, а затым усяго насельніцтва, рух наперад па ўсіх галінах грамадскага і асабістага жыцця» (Творы, т. XXI, стар. 439). Гэтыя прачы ленинскія словы цалкам пацвердзіліся на вопце краіны сацыялізма.

Найвялікшая творчая актыўнасць савецкіх людзей знаходзіць сваё выцвіненне ў развіцці сацыялістычнага спарборніцтва. Ленин адкрыў і абгрунтаваў, што ў савецкім грамадстве на змену капіталістычнай канкурэнцыі, якая дзейнічае паслявоена, стыхійна і разбуральна, прыходзіць новая, стваральная творчая рухавіца сіла — сацыялістычнае спарборніцтва. У сацыялістычным спарборніцтве Ленин бачыў глыбокую і невычарпальную крывіцу развіцця савецкага грамадства: «Сацыялізм, — гаварыў Ленин, — не толькі не пагашае спарборніцтва, а нададворт, упершыню стварае маглікасць ужывць яго сапраўды шырока, сапраўды ў масавым памеры, уцягнуць сапраўды большасць працоўных на арэну такой работы, дзе яны могуць выявіць сябе, разгарнуць свае здольнасці, выказаць таленты, якіх у народах — непачатая крывіца і якіх капіталізм уіскаў, давіў, душыў тысячамі і мільёнамі» (Творы, т. XXII, стар. 158).

Большэвіцкая партыя ўвасобіла ў жыццё ленинскія ідэі аб сацыялістычным спарборніцтве, зрабіўшы спарборніцтва савецкім метадам пабудовы новага грамадства.

(Працяг на 2-й стар.)

Усёперамагаючая сіла ідэй камунізма

Дваццаць першага студзеня споўнілася 24 гады з дня смерці заснавальніка і правадцы большэвіцкай партыі і Савецкай дзяржавы Вадзіміра Ільіча Ленина.

Чым далей наша Радзіма рухаецца наперад, да камунізма, тым больш выяўляецца ўся веліч ленинскага вучэння, яго усёперамагаючая сіла.

Рабочы клас у саюзе з працоўным сялянствам у 1917 годзе пад кіраўніцтвам большэвіцкай партыі і вадкіага Ленина скінулі ў Расіі памешчыка-буржуазны лад і ўстанавілі савецкую ўладу ў нашай краіне.

За трыццаць гадоў стваральнай працы наш народ, натхнёны ідэямі Ленина, стварыў пераходную савецкую прамысловасць і буйную сацыялістычную сельскую гаспадарку, пабудоваў сацыялістычнае грамадства з самай прагрэсіўнай культурай у свеце.

За гэты час савецкі народ умацаваў магутнасць свай Радзімы, разграміў нямецкіх і японскіх імперыялістаў, якія імкнуліся знішчыць нашу дзяржаву. Савецкі Саюз за кароткі час пасляваеннага перыяду дасягнуў выдатных поспехаў у аднаўленні і развіцці народнай гаспадаркі.

У той час, як эканоміка капіталістычных краін пад ударам крызіса, што хутка насабуаецца, коціцца ўніз, у той час, як у капіталістычных краінах штодня павялічваецца інфляцыя, зніжаецца жыццёвы ўзровень працоўных, у Савецкім Саюзе з новай сілай развіваюцца ўсе галіны эканомікі і культуры, з поспехам праведзена грашова рэформа, адменена картачыная сістэма, праведзена зніжэнне цен на тавары шырокага спажывання, безупынна павялічваецца матэрыяльны добрабыт савецкіх людзей. Усе гэтыя поспехі яшчэ больш мабілізуюць наш народ на новыя подзвігі ў імя вялікіх ідэй Ленина і Сталіна. Праведзеныя выбары ў Вархуўня, абласныя і мясцовыя Саветы дэпутатаў працоўных з'явіліся яскравым доказам урачыстасці ідэй ленинізма, новай дэманстрацыяй з'яднанасці ўсяго савецкага народа, яго згуртаванасці вакол большэвіцкай партыі і савецкай ўлады, яго маральна-палітычнага адзінства.

З кожным днём расце міжнародны аўтарытэт Савецкага Саюза сярод працоўных мас свету.

Савецкі Саюз з'яўляецца змагаючым за трывалы дэмакратычны мір ва ўсім свеце, паслядоўным абаронцам суверэнітэта і роўнапраўнасці народаў. Знешняя палітыка Савецкага Саюза набыла вельзарны аўтарытэт і ўплыў у міжнародных справах. Цяпер Савецкая сацыялістычная дзяржава стаіць на чале магутнага антыімперыялістычнага лагера, згуртавае вакол сябе ўсе дэмакратычныя сілы свету, якія змагаюцца супроць імперыялізма, супроць новай вайны.

З кожным годам усё новыя і новыя мільёны працоўных, якія бачаць поспехі Савецкага Саюза, становяцца пад сцяг Ленина—Сталіна. Ідэі Ленина ахапілі ўвесь свет і вадзілі працоўны народ многіх краін на барацьбу за сваю незалежнасць, за перабудову грамадскага ладу па ленинска-сталінскаму прыпынку. Ужо многія краіны народнай дэмакратыі закладваюць асновы да пераходу на сацыялістычны шлях развіцця. Штодня растуць па мяккой камуністычнай партыі. Уздымаецца іх уплыў сярод працоўных мас, разгортваецца антыімперыялістычная барацьба. Усе гэтыя з'яўляюцца яскравым доказам урачыстасці вялікіх ленинскіх ідэй, усёпераможнай сілы якіх заключаецца ў іх народнасці, у іх жыццёвасці, у здольнасці палімаць народы на барацьбу за мір, за народную дэмакратыю.

Сацыялістычная свядомасць савецкіх людзей з'яўляецца важнейшай умовай нашых поспехаў у барацьбе за пабудову камунізма. Большэвіцкая партыя на чале з таварышам Сталіным з'яўляецца вельзарнай арганізуючай сілай усіх нашых дасягненняў і перамог па пераўтварэнню ленинскіх ідэй і запаветаў у жыццё.

Савецкі дзяржаўны і грамадскі лад з'яўляецца жывым увасабленнем усёпераможнай сілы ленинскіх ідэй. Гэтыя сілы працялі нашу краіну праз самыя цяжкія выпрабаванні да вельзарнейшых перамог. Выконваючы запаведы Ленина, савецкі народ стварыў пераходную сучасную прамысловасць і буйную сельскую гаспадарку, стварыў новую сацыялістычную культуру.

Капіталістычныя мовы не даюць магчымасці свабоднага развіцця народнай культуры. «Капіталізм душыць, падаўляе, разбівае масу таленту ў асяроддзі рабочых і працоўных людзей. Таленты гэтыя гібелі пад гнётам галечы, жабрэцтва, здэку над чалавечай асбай» (Ленин). Пры савецкай уладзе створны ўсе магчымасці для поўнага развіцця кожнага чалавека. Гэта ўзяла на небывалую вышыню актыўнасць савецкіх людзей, развіццё іх талентаў, узняў іх свядомасць.

Задача нашых творчых работнікаў літаратуры і мастацтва заключаецца, перш за ўсё, ў стварэнні выкаідэйных, высокамастацкіх твораў, прасякнутых вялікімі ідэямі Ленина — Сталіна, твораў, якія б яшчэ больш садзейнічалі шырокаму выхаванню працоўных мас савецкай дзяржавы ў духу адданасці большэвіцкай партыі, у духу савецкага патрыяызма і вялі барацьбу супроць шкоды: перажыткаў капіталізма ў свядомасці людзей. Трэба, каб творы нашых пісьменнікаў, кампазітараў і мастакоў уздымалі і ўсіх савецкіх людзей законнае пачуццё гонару за нашу сацыялістычную Радзіму, якая ідзе ў авангардзе барацьбы ўсяго жыгнечнага чалавечтства супроць капіталістычнага нявольніцтва.

Нашы работнікі літаратуры і мастацтва павінны ўвасабляць у сваіх творах вялікія ленинскія-сталінскія ідэі, несці іх у народныя масы. Савецкія пісьменнікі і работнікі мастацтва павінны памятаць, што важнейшым сродкам выхавання працных з'яўляюцца толькі тыя мастацкія твры, якія аддаваюць інтарсам народа, дачам большэвіцкай партыі і прасякнуты вялікімі ідэямі Ленина—Сталіна.

Каб з поспехам выканаць гэтыя задачы, нашы творчыя работнікі літаратуры і мастацтва павінны глыбока ўвучаць творы марксізма-ленинізма. Толькі той апраўдае выкае сталінскае эванне «іжакпераву чалавчых душ, хто авалодае гэтым жыватворым вучэннем, хто не будзе адставаць ад іх, будзе вестці барацьбу з рознымі раямі буржуазнай ідэалогіі, умела і аўдэіна будзе паказваць нашу сацыялістычную рэалінасць».

Толькі той апраўдае выкае сталінскае эванне «іжакпераву чалавчых душ, хто авалодае гэтым жыватворым вучэннем, хто не будзе адставаць ад іх, будзе вестці барацьбу з рознымі раямі буржуазнай ідэалогіі, умела і аўдэіна будзе паказваць нашу сацыялістычную рэалінасць».

Толькі той апраўдае выкае сталінскае эванне «іжакпераву чалавчых душ, хто авалодае гэтым жыватворым вучэннем, хто не будзе адставаць ад іх, будзе вестці барацьбу з рознымі раямі буржуазнай ідэалогіі, умела і аўдэіна будзе паказваць нашу сацыялістычную рэалінасць».

Толькі той апраўдае выкае сталінскае эванне «іжакпераву чалавчых душ, хто авалодае гэтым жыватворым вучэннем, хто не будзе адставаць ад іх, будзе вестці барацьбу з рознымі раямі буржуазнай ідэалогіі, умела і аўдэіна будзе паказваць нашу сацыялістычную рэалінасць».

Толькі той апраўдае выкае сталінскае эванне «іжакпераву чалавчых душ, хто авалодае гэтым жыватворым вучэннем, хто не будзе адставаць ад іх, будзе вестці барацьбу з рознымі раямі буржуазнай ідэалогіі, умела і аўдэіна будзе паказваць нашу сацыялістычную рэалінасць».

Толькі той апраўдае выкае сталінскае эванне «іжакпераву чалавчых душ, хто авалодае гэтым жыватворым вучэннем, хто не будзе адставаць ад іх, будзе вестці барацьбу з рознымі раямі буржуазнай ідэалогіі, умела і аўдэіна будзе паказваць нашу сацыялістычную рэалінасць».

ІДЭІ ЛЕНІНА АСВЯТЛЯЮЦЬ ШЛЯХ ДА КОМУНІЗМА

Даклад М. А. СУСЛАВА 21 студзеня 1948 года на ўрачыста-жалобным паседжанні ў Маскве, прысвечаным XXIV гадавіне з дня смерці В. І. Леніна

(Заканчэнне)

У нашы дні спарборніцтва набыло сапраўды ўсенародны характар і стала магутным рухавіком гаспадарчага будаўніцтва кожнай рэспублікі, кожнай вобласці і края, горада і раёна. Спарборніцтва нараджае ўсе новыя формы народнай ініцыятывы, уздымае тысячы і тысячы талентаў з гучы народных мас і адкрывае незлічоныя рэзервы далейшага ўздыму вытворчых сіл краіны. Высокародны патрыятычны пачынальнік дзясціградцаў, які выявіў сваю непахісную рашучасць выканаць пяцігодку ў чатыры гады, падхоплены ўсёй краінай.

Выдатныя поспехі сацыялістычнага спарборніцтва ў калгасах, МТС і саўгасах ускрылі вялікія рэзервы далейшага павышэння прадукцыйнасці сельскай гаспадаркі. Перадавікі сельскай гаспадаркі ламаюць ранейшыя вытворчыя нормы, апракідваюць устарэлыя аграгэхнічныя «догмы», дамагаючыся высокіх ураджаюў. Дасягнутыя поспехі ў галіне гаспадарчага і культурнага будаўніцтва радуць і акрыяюць усіх савецкіх людзей, але не сукаюць іх. Ленін і Сталін вучаць разглядаць усялякія поспехі ў якасці апоры, ступенькі для барацьбы за новыя поспехі. У трэцім годзе пасляваеннай пяцігодкі наша краіна павінна зрабіць на ўсіх галінах народнай гаспадаркі новы скачок наперад. На шляху вырашэння задач, якія ставяць перад намі, будуць і немалыя цяжкасці. Але гэта — цяжкасці росту. Савецкія людзі, кіруючы партыяй большэвікоў, ведаюць шляхі і сродкі вырашэння гэтых задач і перамагання цяжкасцей.

Цяпер, калі савецкія людзі жывуць імкненнем выканаць пяцігодку ў чатыры гады, работа партыйных, савецкіх, гаспадарчых, профсаюзных і комсамольскіх арганізацый павінна быць накіравана на тое, каб усмерна разгортаць сацыялістычнае спарборніцтва, распаўсюджваць яго ў шырыню і ў глыбіню, забяспечыць хутэйшае і масавае распаўсюджванне дасягнутых перадавікоў вытворчасці, умацоўваць сацыялістычныя метады гаспадарання, лепш скарыстаць унутраныя рэзервы народнай гаспадаркі, строга праводзіць рэжым эканоміі і змагацца з безгаспадарнасцю, што забяспечваюць сістэматычнае павышэнне прадукцыйнасці працы на кожным прадпрыемстве, кожным рабочым.

II. Ленінізм — сцяг барацьбы працоўных супраць імперыялізма

Народы нашай краіны першыя ў свеце вырваліся з ціска імперыялізма і пракладлі дарогу да свабоднага жыцця. Яны дабіліся гэтага таму, што пайшлі па шляху, паказанаму Леніным.

Больш 30 гадоў назад Ленін ускрыў найбольшы супярэчнасці і звы імперыялізма, даўшы, што імперыялізм ёсць капіталізм, які загінае, памірае. Ленінскі аналіз імперыялізма ўзброў рабочы клас ідэяй збройнай найвялікшай сілы. Ленін даўшы, што імперыялізм ёсць рэакцыя па ўсёй лініі. «Імперыялізм», гаварыў Ленін, — нясе рабочаму класу нечуваны абавестны класавы барацьбы, галечы, беспарадоў, дарагавіны, прыгнёту трэстаў, мілітарызма, палітычную рэакцыю, якая ўзнімае галаву ва ўсіх, нават самых свабодных краінах» (Творы, т. ХХ, стар. 231). Ленін усталяваў, што імперыялізм нясе абавестны эканамічных крызісаў, умацненне нацыянальнага прыгнёту, абавестны імперыялістычнай барацьбы паміж капіталістычнымі дзяржавамі і нябачаныя крывяпрадніны выні.

Падзеі апошніх дзесяцігоддзяў разгортавалі імяна так, як прадавікі Ленін. Імперыялізм парадзіў такую жорсткую рэакцыю, як фашызм, з яго крывавым тэрарыстычным рэжымам. Перыядычныя крызісы капіталізма зрабіліся ўсё больш частымі і разбуральнымі. За першай сусветнай вайной наступіла другая сусветная вайна, а паміжваенны перыяд запоўнены быў амаль безупыннымі «малымі войнамі». Імперыялізм прынёс народам незлічоныя няшчасці і пакуты.

Ленін высунуў і абгрунтаваў палажэнне, што імперыялізм ёсць прарададзень сацыялістычнай рэвалюцыі, апошняга стадыя капіталізма. Гэты асноўны вывад Леніна з аналізу імперыялістычнага стады ў развіцці капіталізма пацвердзілі ўсім далейшым развіццём.

30 год таму назад ад капіталістычнай сістэмы адлучылася наша краіна, якая стала на шлях сацыялістычнага пераўтварэння. З часу першай сусветнай вайны і Кастрычніцкай рэвалюцыі антынародная капіталістычная сістэма перажывае агульны крызіс, які ўсё абвастрэацца. У выніку другой сусветнай вайны асновы капіталізма яшчэ больш расхісталіся. У раздзі краін Цэнтральнай і Паўднёва-Усходняй Еўропы, якія парвалі з імперыялізмам, усталяваўся лад народнай дэмакратыі і паспяхова закладваюцца асновы перахода на сацыялістычны шлях развіцця. Найбольш агрэсіўныя імперыялістычныя дзяржавы, якія складалі ў нядаўнім мінулым аснову імперыялізма і рэакцыі ў Еўропе і ў Азіі, — Германія,

Сацыялістычнае спарборніцтва разгортаецца цяпер пад знакам максімальнага ўкаранення новай тэхнікі, хутэйшага і лепшага авалодання гэтай тэхнікі. Ленін і Сталін вучаць, што ўсямерная механізацыя і непаруна з ёй звязаная электрыфікацыя працэсаў працы, якія эканомяць працу, паліпаюць і робяць больш лёгкімі ўмовы працы, — выдучая лінія развіцця сацыялістычнай вытворчасці.

Грэба з асаблівай сілай падкрэсліў указанне таварыша Сталіна на гэтым вытанні, зробленае ім яшчэ ў 1931 годзе: «Механізацыя працэсаў працы з'яўляецца той новай для нас і вырашальнай сілай, без якой немагліва вытрымаць ні нашых тэмпаў, ні новых маштабаў вытворчасці» (Сталін, Пытанні ленінізма, выд. 11, стар. 333).

Можна без перабольшання сказаць, што ў хуткіх тэмпах механізацыі працэсаў працы заключаецца адна з галоўных умоў выканання пасляваеннай пяцігодкі ў чатыры гады. Асабліва вялікая роля далейшай механізацыі ў такіх працаёмкіх галінах, як вугадная прамысловасць, чорная металургія, лясная прамысловасць, будаўніцтва.

У сувязі з адменай картэжнай сістэмы справы, якая патрабуе асаблівых клопатаў усіх нашых арганізацый, павінна з'явіцца значнае пашырэнне вытворчасці тавараў шырокага ўжытку, пашырэнне і умацаванне савецкага гандлю, арганізацыя культурнага і ўважлівага абслугоўвання запатрабаванню спажывоў, дадатковае прыцягненне ў таварзварот мясцовых рэсурсаў. Правільнае вырашэнне гэтых пытанняў паслужыць важным сродкам для далейшага павышэння матэрыяльнага добрабыту савецкага народа.

Таварышы! Аглядаючы шлях, пройдзены нашай краінай пасля смерці Леніна, мы можам сказаць, што наша партыя і ўсе працоўныя не шкадавалі намаганняў для ўвасаблення ў жыццё ленінскіх ідэй і дзякуючы вернасці ленінізму перамаглі ўсе цяжкасці, вытрымалі з гонарам усе выпрабаванні. Справа Леніна перамагла, і народы Савецкага Саюза, развіваючы братняе супрацоўніцтва і натхняючыся ленінскімі ідэямі, прадаўжаюць сваю вялікую стваральную работу на дабро сацыялістычнай бацькаўшчыны.

сверэнніта сваіх краін, на абарону сваіх элементарных працоўных падмаюцца мільённыя масы працоўных. Народны рух супроць імперыялізма ўзначальваюць камуністычныя партыі, загартаваныя і правяраеныя ў агні барацьбы з фашызмам. Камуністычныя партыі раскрываюць вочы працоўным, паказваючы, што план Трумана-Маршала — гэта пятля, якой хочучы задушыць народы Еўропы і Азіі ўладары амерыканскіх манопалій.

Імперыялізм даўно ўжо лопнуў-бы пад цяжарам сваіх злычынстваў, калі-б ён

ністычныя партыі карыстаюцца найшырайшым і ўсё ўзрастаючым даверам працоўных ва ўсім свеце, як верныя і паслядоўныя абаронцы інтарэсаў народа, як сапраўдныя барацьбіты за трывалы мір, за народную дэмакратыю, за сацыялізм.

Нарастае супраціўленне дэмакратычнага, антыімперыялістычнага лагера агрэсіўным планам імперыялізма мае моцную аснову ў аснове Савецкага Саюза і яго сталінскай знешняй палітыкі. Савецкая знешняя палітыка паслядоўна і нястомна змагаецца за трывалы дэмакратычны мір і роўнапраўе народаў супроць падпаль-

ведаюць, аб усім могуць меркаваць і ідуць на ўсё свядома» (Творы, т. ХХІІ, стар. 19). Партыя выходзіць з таго, што чым вышэй свядомасць савецкіх людзей, тым хутэй будзе ажыццяўляцца пераход нашага грамадства да камунізму.

Савецкае грамадства па праву можа ганарыцца буйнымі дасягненнямі ў развіцці культуры. У Савецкай краіне культурае будаўніцтва як па сваёму зместу, так і па сваёму небыўаламу размаху з'яўляецца сапраўды ўсенароднай справай. «Ідэе, — гаварыў Ленін, — народныя масы не зацікаўлены так сапраўднай культурай, як у нас; нідзе пытанні гэтай культуры не ставяцца так глыбока і так паслядоўна, як у нас».

Культурны рост працоўных мас знаходзіць сваё выяўленне ў пасяховым ажыццяўленні ўсеагульнага пачатковага навучання, у стварэнні многамільённай інтэлігенцыі з асароддзя рабочых і сялян, у павышэнні культурна-тэхнічнага ўзроўню рабочага класа і калгаснага сялянства.

Культура ў нашай краіне стала неабходнай і важнай часткай камуністычнага будаўніцтва. Савецкая культура — гэта самая перадавая, высокадэяўная культура, прасякнутая высокароднымі ідэямі дружбы народаў, сацыялістычных адносін людзей паміж сабой, павагі да чалавеча працы, нявінасці да ўсякага прыгнёту.

Неадчэмай рысай савецкай культуры з'яўляецца сацыялістычны патрыятызм. Ленін вучыў, што інтарэс нацыянальнай гордасці супадае з сацыялістычным інтарэсам рабочых, Гэта ленінская ідэя ляжыць у аснове савецкай культуры. Усякае праўленне нізкапаклонства перад буржуазнай культурай ёсць адступленне ад сацыялізма. Нельга забываць, што імперыялісты імкнуча скарыстаць у сваіх зрададлівых мэтах нізкапаклонства перад іншаземскай з боку асобных няўстойлівых савецкіх грамадзян.

Сучасная буржуазная культура знаходзіцца ў стане дэградацыі і раскладу, яна ўжо даўно ператварылася ў прыслужніцкую і ўтрыману ў невядлівай зграі капіталістычных вараццалаў. У буржуазнай культуры і асабліва ў Злучаных Штатах Амерыкі глыбока пусціла свае ядвітавыя карані чалавечанавініцкая ідэалогія расізма, ідэалогія перавагі «амерыканскай расы». Амерыканская «культура» цынічна ўслаўляе захопніцкія замыслы амерыканскіх імперыялістаў, апраўдае ўсякае прыгнётаў, услаўляе самымі нізкімі, звырытымі інстынкты. Сапраўдныя ж майстры культуры, якія не жадаюць услаўляць амерыканскі імперыялізм і «амерыканскі вобраз жыцця», праследваюцца як дзяржаўныя злычынцы.

Буржуазія ўсіх краін і яе «сацыялістычныя» прыхвасні злупіць і шаленюць з прычыны правадзіма ў нашай краіне ленінскага прычыта партыянасці ідэалогіі, партыянасці літаратуры і мастацтва. Яны хацелі-б бачыць у нашай краіне ідэіны разброд, распаўсюджванне пад выглядам «свабоды мастацтва» той духоннай сілуі, пры дапамозе якой адурманяецца розум працоўных у буржуазных краінах. Яны незадаволены прычынам большэвіцкай партыянасці ідэалогіі, бо гэты прычыны адразае ад іх магчымасць атрымаць працоўных СССР ядам буржуазнай ідэалогіі.

Ленін выкрыў буржуазны прапаведнік «нейтральнасці», беспартыйнасці мастацтва, які праслужыў капіталу, якія прыкрываюць балбатні ад свабодзе творчасці залежнасць мастацтва ад грошовага мяшка. «Беспартыйнасць у буржуазным грамадстве, — гаварыў Ленін, — ёсць толькі двудушынасць, прыкрытае, пасіўнае ўвядзенне прыналежнасці да партыі сыла, да партыі пануючых, да партыі эксплуатацараў» (Творы, т. VIII, стар. 416).

Ленінскі прычыны партыянасці ідэалогіі мае неадчэмай значэнне для ўзвышэння і перамогі самай перадавой савецкай ідэалогіі і культуры над гілоў культурай буржуазнага грамадства. Партыя большэвікоў, ідучы па запавятах Леніна і ахоўваючы духоўны інтарэс савецкага народа, стаіць на варце прычынавай чыстаты, высокай ідэянасці і баявой партыянасці культурнай творчасці, дзякую рашучы адпор усякім спробам актывізаваць перажыты капіталізм у свядомасці людзей і працягнуць у савецкую культуру аналітычнасць, безідэянасць, «фармалізм, якія з'яўляюцца вынікамі ўплыву разбэшчанай буржуазнай ідэалогіі».

Цяпер, калі ад камуністычнай свядомасці мас залежыць поспех нашага руху наперад, асабліва важнае значэнне набыла задача пераадолення перажыткаў капіталізма ў свядомасці людзей. Калі мы ўсё яшчэ сустракаемся з правамі ведыцывілаванасцю, нядбайнасцю адносін да працы з боку асобных рабочых, калгаснікаў, служачых, з фактамі раскідвання грамадскай уласнасці, безгаспадарнасці, коснасці, убокасці, з правамі нізкапаклонства перад іншаземскай з боку асобных прадставікоў інтэлігенцыі, дык ва ўсім гэтым выяўляюцца перажыты капіталізм у свядомасці людзей.

У барацьбе супроць перажыткаў капіталізма партыя выкарыстоўвае выпрабаваную зброю крытыкі і самакрытыкі, накіроўваючы агонь грамадскай думкі на ўсё аджыўшае, што тармазіць наш рух наперад. У выкрыцці і пераадоленні ўсіх праў буржуазнага ўплыву ў галіне ідэалогіі велізарную ролю адыгралі рашэнні Цэнтральнага Камітэта партыі на пытаннях літаратуры, мастацтва і кіно, а таксама праведзеная па ініцыятыве ЦК партыі філасофская дыскусія. Прынятыя партыяй меры па палешанню ідэалогічнай работы прыяды да новага ўздыму літаратурна-мастацтва, да павышэння ідэянага ўзроўню мастацкай творчасці.

Асновай усёй дзейнасці партыі па камуністычнаму выхаванню працоўных і пераадоленню перажыткаў капіталізма ў свядомасці людзей з'яўляецца неперажыты вучэнне Маркса — Энгельса — Леніна — Сталіна. Марксіска-ленінская тэорыя служыць партыі пудыводнай зоркай на шляху да перамогі камунізму.

Сто год таму назад вышаў «Маніфест камуністычнай партыі» К. Маркса і Ф. Энгельса, у якім упершыню быў выкладзены новы, самы перадавы і адныя навуковыя светапогляд — марксізм. Узнікненне марксізма азначала сапраўдную рэвалюцыю, новую эпоху ў навуцы аб грамадстве і ў гісторыі чалавечства. У «Маніфесте» была навукова даведзена непавяржальнасць пагібелі капіталістычнага грамадства і абгрунтавана гістарычная роля пролетарыята як магільшчыка капіталізма і творцы новага, бяскаласавага грамадства. Жыццёвае вучэнне Маркса пацвердзіла ўсім ходам грамадскага развіцця. Перамога сацыялізма ў СССР, рост сілы камунізма ва ўсім свеце і крах капіталізма, які насівае, з'яўляюцца неабвядальнымі доказам вялікай сілы марксіскай тэорыі.

Марксізм ёсць творчае вучэнне, якое развіваецца, і ў гэтым яго неперарадзальна сіла. Ленін — вялікі карыфей навукі — у новых гістарычных абставінах развіў марксізм далей, падняў яго на новую, вышэйшую ступень, узабачыў новыя адкрыцці і ўзброў партыю неперажыты ідэяй зброй ў барацьбе за перамогу камунізму.

Большэвіцкая партыя, усведамляючы вялікае значэнне перадавой тэорыі, забяспечыла шырокае распаўсюджванне ідэй марксізма-ленінізма ў масах. Выданне твораў Маркса, Энгельса, Леніна, Сталіна зрабіла даступным народу бясмертнае вучэнне заснавальніка марксізма-ленінізма. Творы Маркса, Энгельса, Леніна і Сталіна ўдзілі ў Савецкім Саюзе тыражом у 72,1 млн. экз. Партыя і надалей будзе нястомна клапаціцца аб узрабненні ўсіх камуністаў неперажытым ленінскім вучэннем, аб выхаванні ўсіх працоўных у духу камуністычнага светапогляду. У сувязі з тым, што ВКП(б) за апошнія гады колькасца значна вырасла, партыйныя арганізацыі павінны цяпер сканцэнтравць галоўную ўвагу на ідэяна-выхаваўчай рабоце з камуністамі.

Авалоданне ленінізма з'яўляецца жыццёвай неабходнасцю для ўсіх актывіўных і свядомых будаўнікоў камуністычнага грамадства, асабліва для нашых партыйных і савецкіх кадраў, для ўсёй нашай інтэлігенцыі. Каб паспяхова выконваць задачы камуністычнага выхавання працоўных, вестці непрымырную барацьбу супроць розных праў буржуазнай ідэалогіі, умець вырашаць задачы кіраўніцтва ўсімі галінамі гаспадарчай, палітычнай і культурнай работы, партыйных і савецкіх кадраў, уся наша інтэлігенцыя павінны ўпарта авалодваць марксіска-ленінскай навукай.

Партыя моцна свай перадавой тэорыяй, якой узброіў ёе Ленін і Сталін. Калі з часу свайго ўзнікнення партыя пры самых рознастайных гістарычных абставінах і ў самых складаных умовах ішла верным шляхам, заўсёды мела правільную, навукова абгрунтаваную палітыку і дабілася сусветна-гістарычнага перамог, дык у гэтым выявілася жыватворчая сіла марксіска-ленінскага вучэння. «Не можа быць сумнення, — гаворыць таварыш Сталін, — што пакуль мы застаемся вернымі гэтай вучэнню, пакуль мы валодаем гэтым кампасам, — будзем мець поспехі ў сваёй рабоце» (Пытанні ленінізма, стар. 484).

Таварышы! Амаль чвэрць стагоддзя адзляе нас ад таго дня, калі пакінуў назаўсёды нас Вадзімір Ільіч Ленін. Усе гэты гады савецкі народ змагаецца, перамагае і магутным поступам ідзе па ленінскаму шляху наперад да камунізма. Вялікі запавяты Леніна паспяхова ператвораны ў жыццё і знайшлі сваё ўвасабленне ў новым грамадстве, пабудаваным у нашай краіне на аснове ленінізма. Камуністычная партыя большэвікоў перажывае выдзеве Савецкі народ па ленінскаму шляху, да новых сусветна-гістарычных перамог. Наша партыя вырасла ў вялікую, згуртаваную многамільённую армію. Яна заваявала ўсенародную любоў, бязмежнае давер'е і падтрымку працоўных. Гэтым яна абавязана сваёму заснавальніку — Леніну і яго вернаму саратніку, прадаўжальніку яго справы — таварышу Сталіну. (Бурны, доўга не змаўкальны апладысменты).

Няхай жыць нашы бацьбы, неперажыты сцяг — ленінізм! Няхай жыць вялікі савецкі народ! (Бурныя апладысменты. Усе ўстаюць. Вокаліч: «Няхай жыць таварыш Сталін!» «Слава вялікаму Сталіну!» «Сталіну — ура!»)

не абаруаўся на сваю агентуру ў рабочым класе, на правых сацыялістаў, якія выконваюць агідную ролю паслужачоў капіталу. Гэтыя імжэсацыялісты атручваюць свядомасць рабочага класа атрутай наперця ў сваёй ідэяна-агідную палітыку імперыялізма. Аднак часы мяняюцца, і імперыялізм нават пры садзейнічанні «сацыялістычных» лёкаеў не ўдаецца ўтрымаць масы ў пакоры. Сілы імперыялістычнай рэакцыі слабеюць з кожным днём, сілы дэмакратыі і сацыялізма растуць і мацнеюць.

Ніякія хітрыкі і дзікія шаленствы імперыялістаў не могуць спыніць і задушыць рост сілы дэмакратыі і камунізма ва ўсім свеце. Проча гучаць цяпер ленінскія словы аб неперажыты камунізму: «Няхай буржуазія кідаецца, казуе да шаленства... Буржуазія робіць, як рабілі ўсе асуджаныя гісторыяй на пагібель класу... Ва ўсіх выпадках і ва ўсіх краінах камунізм загартоўваецца і расце; карэнні яго настолькі глыбокія, што праследванні не паслабляюць, не зніжаюць, а ўмацоўваюць яго» (Творы, т. ХХІ, стар. 236).

Яскравым сведчаннем жыццёваці і неперажыты ідэй камунізма, іх прыцягальнай сілы і пашырэння ў масах з'яўляецца рост камуністычных партыяў ва ўсіх краінах свету. У Францыі да другой сусветнай вайны кампартыя налічвала 300 тысяч членаў, цяпер — каля мільёна. У Італіі да вайны было 15 тысяч камуністаў, у сучасны момант 2 млн. 283 тысячы. У Кітаі перад вайной кампартыя мела каля 600 тысяч членаў, цяпер 2,700 тысяч членаў. Асабліва ўмацаваўся ўплыў камуністаў у краінах новай дэмакратыі, дзе камуністычныя партыі з'яўляюцца ўплывовымі ўрадавымі партыямі і налічваюць у сваіх радах многія сотні тысяч членаў. Кому-

шыкаў новай вайны. Калі ў гады другой сусветнай вайны Савецкі Саюз выратаваў сусветную цывілізацыю, свабоду і незалежнасць народаў ад фашысцкіх вараў, дык цяпер, у пасляваенны перыяд, на перадавым фронце вайны стаіць у авангардзе барацьбы ўсяго антыімперыялістычнага, дэмакратычнага лагера, стаіць на варце свабоды і незалежнасці народаў вялікіх і малых, на варце інтарэсаў чалавечтва і цывілізацыі.

Ленін яшчэ ў 1920 г. гаварыў, што «...Народы прывучаюцца ходам падзей глядзець на Расію, як на дэтр прычынення» (Творы, т. ХХV, стар. 509). Ходам гістарычнага развіцця Савецкі Саюз цяпер у большай меры, чым калі-б то ні было, стаў цэнтрам прыцягнення ўсяго працоўнага чалавечтва.

Не глядзячы на ўсе правакаты з боку імперыялістычнага, антыдэмакратычнага лагера, асабліва з боку яго вядучай сілы — ЗША, савецкая знешняя палітыка паслядоўна змагаецца за мірнае супрацоўніцтва. «Упершыню думка аб супрацоўніцтве двух сістэм, — гаварыў таварыш Сталін, — йла выказана Леніным. Ленін — наш стаўнік, а мы, савецкія людзі — вучі Леніна. Мы ніколі не адступалі і не адступім ад указанняў Леніна». Швецкая знешняя палітыка кіруецца гэтымі ўказаннямі.

У аснове вялікага правадыра і настаўніка таварыша Сталіна народныя масы ўсіх краін бачыць выкароднага сцягнатога міру і бяспекі, нахіснага абаронцу свабоды і незалежнасці народаў ад злычынных замахаў імперыялістаў. (Апладысменты).

Сцяг Леніна — Сталіна зрабіўся сцягам народаў у іх барацьбе трывалы мір, за нацыянальнае незалежнасць, за народную дэмакратыю і сацыялі супроць імперыялізма.

III. Пад кіраўніцтвам партыі Леніна-Сталіна, наперад да камунізма

Савецкая дзяржава, створаная Леніным, уяўляе сабой несакрушальную аснову камунізму. Кіруючай і накіроўваючай сілай камуністычнага будаўніцтва з'яўляецца большэвіцкая партыя. Толькі, наша партыя змагла ажыццявіць сусветна-гістарычную справу пераўтварэння капіталістычнага грамадства ў сацыялістычнае. Да выканання гэтай вялікай задачы яна была падрыхтаваная сваім заснавальнікам і правадыром — В. І. Леніным.

Сёння, у дзень памыці Вадзіміра Ільіча Леніна, мы можам з гордасцю сказаць, што партыя, адзінства якой Ленін заваяваў захоўваць як зэрну вока, цяпер, пад кіраўніцтвам свайго ленінскага Цэнтральнага Камітэта, на чале з таварышом Сталіным, дужа, маналітна і моцна, як ніколі. (Апладысменты).

Партыя Леніна — Сталіна вырасла ў многамільённую армію, якая вядзе за сабой увесь савецкі народ. У нашай партыі савецкі народ бачыць кіруючую сілу свай магчымасці і росквіту, свай неперажыты і славы.

Урачыста-жалобнае паседжанне ў Вялікім тэатры Саюза ССР 21 студзеня

21 студзеня Масква разам з усёй Совецкай краінай адзначала 24-ю гадавіну з дня смерці В. І. Леніна...

У гэтыя дні тысячы людзей наведлі Чырвоную плошчу — маўзалей Леніна, музей В. І. Леніна...

24 гады без Леніна пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна ўзбулі ідзе савецкі народ па ленынскаму шляху...

Савецкі народ, ажыццяўляючы вялікі план сацыялістычнай перабудовы краіны, накрэслены геніем Леніна і Сталіна...

Перамогі, атрыманыя савецкім народам у гады міра і ў гады вайны, — яскравае сведчанне ўсёпармагаючай сілы ленынізму...

... Увечары 21 студзеня прадстаўнікі працоўных сталіцы сабраліся ў Вялікім тэатры Саюза ССР на ўрачыста-жалобнае паседжанне ЦК ВКП(б), МК і МКГ ВКП(б)...

Урачыста-жалобнае паседжанне ў Мінску

21 студзеня ў Беларускім Дзяржаўным ардаэне Леніна тэатры оперы і балета адбылося ўрачыста-жалобнае паседжанне ЦК КП(б) Беларусі...

Лепшыя людзі сталіцы Беларусі — знатныя стэханаўцы прадпрыемстваў і новабудуляў...

6 гадзін 30 хвілін. За сталом прэзідыума вайнавоіх месца таварыш Гусараў, Панамарэнка, Ігнацёў, Тур...

ДА 30-й ГАДАВІНЫ СОВЕЦКАЙ УКРАЇНЫ

Вялікае трыццацігоддзе

У агні кастрычніцкага рэвалюцыйнага паўстання таварышам Сталіным была напісана «Дэкларацыя праўо народаў Расіі»...

Аглядаючы свой слаўны трыццацігадовы шлях, украінскі савецкі народ з вялікай удачнасцю звяртае свой погляд да Масквы, да Крэмуля, да вялікага Сталіна...

СССР і Вярхоўнага Савета РСФСР, Маскоўскага абласнога і гарадскога Саветаў дэпутатаў працоўных, ЦК ВЛКСМ, МК і МКГ ВЛКСМ, Прэзідыума ВЦСЦС сумесна з прадстаўнікамі партыйных, грамадскіх арганізацый і Савецкай Арміі...

Урачысты і строгі ў сваім уборы Вялікі тэатр. Над сцэнай — транспарант, на якім накрэслены словы: «Пад сцягам Леніна, над вадацельствам Сталіна, наперад да перамогі камунізма!»...

18 гадзін 50 хвілін... 24 гады назад у гэты час перасталі біцца сэрца вялікага Леніна.

У прэзідыуме з'яўляюцца таварыш І. В. Сталін, т.т. В. М. Молатаў, А. А. Жданав, Л. П. Берыя, Г. М. Малінкоў, К. Я. Варашчыла, А. І. Мікіян, Л. М. Кагановіч, Н. С. Хрушчоў, Н. А. Вазнясенскі, Н. М. Швернік, Н. А. Булганін, А. Н. Касыгін, А. А. Кузіяноў, М. А. Суслав, Г. М. Папоў.

Удзельнікі паседжання ўстаюць і шчыра вітаюць таварыша Сталіна — вернага саратніка вялікага Леніна, прадаўжальніка яго справы, вітаюць кіраўнікоў партыі і ўрада.

Урачыста-жалобнае паседжанне кароткім уступным словам адкрывае тав. Швернік. Ён прапануе ўшанаваць памяць В. І. Леніна ўстаанам.

У глыбокім маўчанні ўсе ўстаюць. Слова да дэкларацыі прадстаўляецца тав. Суславу.

Заключныя словы дэкладчыка, які абвешчае здравіцу ленынізму, большэвіцкай партыі і савецкаму народу, сустракаюцца бурнай, доўга не змаўкальнай аўдыяцыяй. Усе ўстаюць. У залі ўрачыста гучаць словы партыйнага гімна «Інтэрнацыянал».

Пасля ўрачыста-жалобнага паседжання былі прадэманстраваны кінофільмы, прысвечаныя В. І. Леніну.

Іаўчук, Зімянін, Казлоў, Цанава, Трафіменка, Бугаеў, Грашчанкаў, Длугашэўскі, Бельскі і іншыя.

Урачыста-жалобнае паседжанне адкрывае сакратар Мінскага абкома партыі тав. Бугаеў.

Пад бурны апладысменты выбіраецца ганаровы прэзідыум у складзе членаў Палітбюро ЦК ВКП(б) на чале з таварышам Сталіным.

Тав. Бугаеў просіць ушанаваць памяць Ільіча ўстаанам. У глыбокім маўчанні ўсе прысутныя ўстаюць. Аркестр выконвае жалобны марш.

Старшыняўваючы прадстаўляе слова для дэкларацыі першаму сакратару ЦК КП(б) Беларусі тав. Н. І. Гусараву.

З вялікім уздымам удзельнікі паседжання прымаюць пісьмо праўдывы народнаў таварышу Сталіну.

Бурны, доўга не змаўкальна апладысменты. Усе ўстаюць. Пад гукі аркестра прысутныя выконваюць партыйны гімн «Інтэрнацыянал».

Пасля заканчэння ўрачыста-жалобнага паседжання адбыўся вялікі канцэрт з удзелам лепшых артыстычных сіл сталіцы.

«Украінская Савецкая Сацыялістычная Рэспубліка ёсць сацыялістычная дзяржава рабочых і сялян» — запісана ў першым артыкуле Канстытуцыі Украінскай ССР.

Украінскі народ, які ўсе савецкія народы, яскрава прадэманстравалі, што ён умеа будаваць сваю дзяржаву, сваю гаспадарку і культуру без памешчэкаў і капіталістаў.

Што ўзьяўляе сабой дарэвалюцыйная Украіна? Амаль тры чвэрці і так не...

Ленінізм — аснова культурнай рэвалюцыі ў СССР

Пераварожы ў жыццё заветы заснавальніка і праўдыва большэвіцкай партыі, творцы першай у свеце сацыялістычнай дзяржавы, арганізатара пабудовы сацыялістычнага грамадства В. І. Леніна...

Сіла нашай партыі, сіла савецкіх людзей заключаецца ў тым, што яны змагаюцца, працуюць і будуць сваё жыццё па Ільічу.

Пабудову камунізма Ленін шчыльна звязваў з правядзеннем культурнай рэвалюцыі, са стварэннем новай, савецкай сацыялістычнай культуры.

Культурная рэвалюцыя, вучуць Ленін, ставіць сваёй мэтай пераўтварэнне працоўных у сацыялістычным духу, вызваленне іх свядомасці ад рэшткаў капіталізму.

Ленін неаднаразова ўказаў, што разніцкі сацыялістычнай культуры пасля таго, як пралетарыят заваяваў уладу, залежыць перш за ўсё ад гаспадарчых поспехаў савецкай дзяржавы.

Пабудова сацыялізму ў нашай краіне, што далучыцца да актыўнай творчай дзейнасці многамільённага масы працоўных СССР, прывяла ў нас да выбачанага росквіту сацыялістычнай культуры.

Сацыялістычная культура, заснавальнікам якой з'яўляецца вялікі Ленін, — самая перадавая культура ў свеце, таму, што яна абавязваецца на адзіна навуковы і сапраўды рэвалюцыйны светлагляд сучаснасці — марксісцка-лэнінскага светлагляда.

Сацыялістычная культура магла ўзнікнуць і развіцца толькі ў умовах савецкай дзяржавы. Імяна савецкую дзяржаву Ленін разглядаў як асновую ўмову і сродак для стварэння сацыялістычнай культуры.

Вядома, што калі буржуазія прышла да ўлады, то ўжо мела свае кадры ў рознастатных галінах дзейнасці — у палітыцы, навуцы, тэхніцы, у літаратуры і мастацтве.

У рабочых і сялян з'явіліся магчымасці стварэння сваіх кадраў у галіне кіравання, у галіне тэхнікі, навуцы і мастацтва, магдучы стварэння сваёй шматлікай інтэлігенцыі толькі пасля сацыялістычнай рэвалюцыі.

Вядома таксама, што буржуазія клапацілася і клопаціцца аб тым, каб рыхтаваць адуканых людзей толькі з асяроддзя свайго класа, які складае невялікую частку насельніцтва.

Пасля Кастрычніка перад савецкай дзяржавой паўстала задача — далучыць 130 стацыянарных тэатраў. Яна мае сваю ўласную кінематаграфію, некалькі добра абсталяваных кіностудыяў.

Але найбольшае багацце сацыялістычнай Украіны — гэта не людзі, узрошчаны большэвіцкай партыяй і савецкай уладай, людзі новага ідэянага аблічча, новай маралі, новай псіхалогіі, новага погляду.

Не толькі героіў-наваітараў вытворчасці, а і выдатных дзяржаўных дзеячоў, слаўных творцаў навуцы, літаратуры і мастацтва, тысячы героіў бою, якія ўславілі сябе ў гады Вялікай Айчыннай вайны ў радах Савецкай Арміі і партызанскіх атрадаў.

Дружнымі намаганнямі ўсіх савецкіх народаў, якія на працягу 30 год дапамагалі Украіне ў баях і ў працы, рэспубліка зноў ажыўлена і зрабілася такою ж непрыкмырай і страшняй для ворагаў, як і была. Зноў загарэліся агні Днепра.

Слаўны трыццацігадовы шлях прайшла разам са сваім народам украінская савецкая літаратура — неад'емная частка літаратуры ўсяго Савецкага Саюза.

У рэспубліцы вараз налічваецца больш літаратуры ўсяго Савецкага Саюза. Большэвіцкая партыя, савецкая ўлада, вызвалішы Украіну ад ланугоў капіталістычнай няволі, вяртавала і украінскую літаратуру ад дэкадэскага заняпаду і загівавання.

рапрацоўку культурнай спадчыны папярэдняга. Ленін радумачваў, што савецкая культура — не вымысел «спецыялістаў», а законамернае развіццё культурнай спадчыны атрыманай пралетарыятам ад папярэдняга эпох.

Але савецкі народ не мог абмежавацца толькі захаваннем культурнай спадчыны. Ленін вучыў, што неабходна распрацоўваць гэтую спадчыну, беручы з яе лепшыя дэмакратычныя традыцыі, развіваючы іх далей.

Ленін у той-жа час расчуваў выступаў супраць тых, хто павольніцку схиляўся перад буржуазнай культурай, забываючы яе класавы характар, працэс яе загівавання.

«Аб'ектызм» з'яўляецца ўлюбеным прыкрасцім класавых інтарэсаў буржуазіі. «Беспартыйнасць» у буржуазным грамадстве, — пісаў Ленін, — ёсць толькі ілудунае, прыкрытае, наўнае выключэнне прыналежнасці да партыі сыхых, да партыі пануючых, да партыі эксплуатацараў».

Аб'ектызм заўсёды быў і зараз застаецца сродкам распаўсюджвання буржуазнай ідэалогіі.

Развіццё сацыялістычнай культуры ў процілеглым характарызаецца агульным культурным уздымам усёй народнай масы. Ленін як дзяржаўны дзеяч надаваў вялікае значэнне дэмакратычнай культуры і неаднаразова падкрэслываў, што развіццё культуры не можа быць паспяховым без актыўнага ўдзелу мас у грамадскім жыцці.

Вядома, што калі буржуазія прышла да ўлады, то ўжо мела свае кадры ў рознастатных галінах дзейнасці — у палітыцы, навуцы, тэхніцы, у літаратуры і мастацтве.

У рабочых і сялян з'явіліся магчымасці стварэння сваіх кадраў у галіне кіравання, у галіне тэхнікі, навуцы і мастацтва, магдучы стварэння сваёй шматлікай інтэлігенцыі толькі пасля сацыялістычнай рэвалюцыі.

Вядома таксама, што буржуазія клапацілася і клопаціцца аб тым, каб рыхтаваць адуканых людзей толькі з асяроддзя свайго класа, які складае невялікую частку насельніцтва.

Пасля Кастрычніка перад савецкай дзяржавой паўстала задача — далучыць 130 стацыянарных тэатраў. Яна мае сваю ўласную кінематаграфію, некалькі добра абсталяваных кіностудыяў.

Але найбольшае багацце сацыялістычнай Украіны — гэта не людзі, узрошчаны большэвіцкай партыяй і савецкай уладай, людзі новага ідэянага аблічча, новай маралі, новай псіхалогіі, новага погляду.

Не толькі героіў-наваітараў вытворчасці, а і выдатных дзяржаўных дзеячоў, слаўных творцаў навуцы, літаратуры і мастацтва, тысячы героіў бою, якія ўславілі сябе ў гады Вялікай Айчыннай вайны ў радах Савецкай Арміі і партызанскіх атрадаў.

Дружнымі намаганнямі ўсіх савецкіх народаў, якія на працягу 30 год дапамагалі Украіне ў баях і ў працы, рэспубліка зноў ажыўлена і зрабілася такою ж непрыкмырай і страшняй для ворагаў, як і была. Зноў загарэліся агні Днепра.

Слаўны трыццацігадовы шлях прайшла разам са сваім народам украінская савецкая літаратура — неад'емная частка літаратуры ўсяго Савецкага Саюза.

Большэвіцкая партыя, савецкая ўлада, вызвалішы Украіну ад ланугоў капіталістычнай няволі, вяртавала і украінскую літаратуру ад дэкадэскага заняпаду і загівавання.

Украінскі народ можа ганарыцца тым, што сёння яго літаратура, які ўсе савецкае літаратура, ёсць найбольш ідэянага аблічча, найбольш перадавая, найбольш рэвалюцыйная літаратура ў свеце.

Перадавая руская літаратура заўсёды мела вялікі плённы ўплыў на лепшыя украінскія пісьменнікі, а ва ўмовах савецкай многанациональнай сацыялістычнай дзяржавы гэты ўплыў зрабіўся яшчэ больш добравольным, яшчэ больш адчувальным.

да адукцыі і да культуры многамільённага масы. Вырашыць такую задачу — азначала зрабіць культурную рэвалюцыю. І гэтая рэвалюцыя была ажыццяўлена пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў, пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна.

У сваім дакладзе на XVII з'ездзе ВКП(б) таварыш Сталін, падводзячы вышкі сацыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне, указваў, што «з пункту погляду культурнага развіцця народа савецкае дзяржаўнае пераўтварэнне пераўтварыла культурную рэвалюцыю».

Культурная рэвалюцыя мела сваёй мэтай перш за ўсё ліквідацыю цяжкай спадчыны мінулага — масавай непісьменнасці працоўных, якая з'яўлялася сур'ёзнай перашкодай на шляху сацыялістычнага пераўтварэння.

У царскай Расіі толькі 33 проц. насельніцтва было пісьменным. Савецкая ўлада адкрыла працоўным шырокі доступ да адукцыі. У выніку першай і другой п'яцігодкі агульнага пісьменнасці насельніцтва складала 81,2 проц., а ў гарадах — 89,5 проц.

Лік вучнёў пачатковых і сярэдніх школ склаўся ў 1940 годзе 34,784 тысячы чалавек супраць 7,896 тысяч чалавек у 1914 — 1915 г.г. Колькасць студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў склаўся ў 1940 годзе 555 тысяч супраць 112 тысяч у 1914—1915 г.г.

Усе гэтыя гаворыць аб тым, што шырокія народныя масы нашай краіны пачалі імкнуцца да ведаў. І ў гэтым імкненні да асветы Ленін бачыў жаццёвае новае савецкай культуры.

У выніку ажыццяўлення велічнай праграмы культурнай рэвалюцыі ў нас створана свая савецкая інтэлігенцыя. 13 мільянаў чалавек займаюцца ў СССР інтэлектуальнай працай. З іх больш 10 мільянаў атрымала падрыхтоўку за гады савецкай улады.

Да рэвалюцыі ў Расіі было 153 тэатры. Цяпер у СССР — 729 тэатраў. У СССР адна масавая бібліятэка даводзіцца на 2,197 чалавек, у ЗША адна масавая бібліятэка даводзіцца на 20,331 чалавек.

Ішчэ большы росквіт атрымае савецкая культура ў новую п'яцігодку. Згодна п'яцігодковаму плану аднаўлення і развіцця народнай гаспадаркі, дзяржаўныя выдаткі на культурна-бытавое абслугоўванню працоўных горада і вескі (соццэлях, асветы, ахова здароўя, падрыхтоўка кадраў) складуць 106 мільярадаў рублёў, што ў 2,6 раза перавышае ўзровень 1940 года.

Партыя большэвікоў ажыццявіла ў нашай краіне сапраўдную культурную рэвалюцыю.

Таварыш Сталін, кіруючы ўсёй пераўтварэльнай дзейнасцю працоўных СССР, узмагаў ленынскае вучэнне ао сацыялістычнай культуры. Ён распрацаваў пытанне аб судзіснасці нацыянальнай формы і сацыялістычнага зместу савецкай культуры і паказаў поўную магчымасць спалучэння нацыянальных традыцый і сацыялістычнай ідэянасці ў нашай культуры.

Таварыш Сталін даказвае, што не лічыцца з нацыянальнымі формамі культуры ў савецкім грамадстве — азначае шкодзіць справе пабудовы сацыялізма. Дзеларны уздым культуры адомыся і адомысяцца ў нашай краіне не ў парадку з'орвавання і адфраніна нацыянальных культур, а ў парадку іх магучага росквіту.

Вялікую дапамогу даў рускі народ іным нацыянальным СССР матэрыяльнымі сродкамі і кадрамі. Руская культура мае выдучую ролю ў развіцці сацыялістычнай культуры, таму што рускі народ заслужыў агульнае прызнанне савецкай культуры ў нашай краіне, як кіруючая сіла Савецкага Саюза.

Поспехі нацыянальных культур зрабіліся магчымымі толькі ва ўмовах савецкага ладу, на аснове ленынска-сталінскага вырашэння нацыянальнага пытання, ленынска-сталінскай палітыкі дружбы паміж народамі.

Ленін і Сталін вучаць нас, што адраў нацыянальных форм культуры ад сацыялістычнага зместу, адраў культуры ад большэвіцкай палітыкі адчыняе дзверы буржуазнаму нацыяналізму.

Такім чынам, як гаворыць таварыш Сталін, мы будзем культуру, сацыялістычную зместам, нацыянальную формай, г. зн. імяна тую агульначалавечую культуру, якая ўласціва сацыялістычнаму грамадству.

Ленін і Сталін вучаць нас, што адраў нацыянальных форм культуры ад сацыялістычнага зместу, адраў культуры ад большэвіцкай палітыкі адчыняе дзверы буржуазнаму нацыяналізму. Барачома ў правымі нацыяналістычных забавонаў ёсць важнейшая састаўная частка работы па пераадоленню рэшткаў капіталізму ў свядомасці людзей.

кай культуры і паказаў поўную магчымасць спалучэння нацыянальных традыцый і сацыялістычнай ідэянасці ў нашай культуры.

Таварыш Сталін даказвае, што не лічыцца з нацыянальнымі формамі культуры ў савецкім грамадстве — азначае шкодзіць справе пабудовы сацыялізма.

Вялікую дапамогу даў рускі народ іным нацыянальным СССР матэрыяльнымі сродкамі і кадрамі. Руская культура мае выдучую ролю ў развіцці сацыялістычнай культуры, таму што рускі народ заслужыў агульнае прызнанне савецкай культуры ў нашай краіне, як кіруючая сіла Савецкага Саюза.

Поспехі нацыянальных культур зрабіліся магчымымі толькі ва ўмовах савецкага ладу, на аснове ленынска-сталінскага вырашэння нацыянальнага пытання, ленынска-сталінскай палітыкі дружбы паміж народамі.

Ленін і Сталін вучаць нас, што адраў нацыянальных форм культуры ад сацыялістычнага зместу, адраў культуры ад большэвіцкай палітыкі адчыняе дзверы буржуазнаму нацыяналізму.

Такім чынам, як гаворыць таварыш Сталін, мы будзем культуру, сацыялістычную зместам, нацыянальную формай, г. зн. імяна тую агульначалавечую культуру, якая ўласціва сацыялістычнаму грамадству.

Ленін і Сталін вучаць нас, што адраў нацыянальных форм культуры ад сацыялістычнага зместу, адраў культуры ад большэвіцкай палітыкі адчыняе дзверы буржуазнаму нацыяналізму.

Такім чынам, як гаворыць таварыш Сталін, мы будзем культуру, сацыялістычную зместам, нацыянальную формай, г. зн. імяна тую агульначалавечую культуру, якая ўласціва сацыялістычнаму грамадству.

Ленін і Сталін вучаць нас, што адраў нацыянальных форм культуры ад сацыялістычнага зместу, адраў культуры ад большэвіцкай палітыкі адчыняе дзверы буржуазнаму нацыяналізму.

Такім чынам, як гаворыць таварыш Сталін, мы будзем культуру, сацыялістычную зместам, нацыянальную формай, г. зн. імяна тую агульначалавечую культуру, якая ўласціва сацыялістычнаму грамадству.

Ленін і Сталін вучаць нас, што адраў нацыянальных форм культуры ад сацыялістычнага зместу, адраў культуры ад большэвіцкай палітыкі адчыняе дзверы буржуазнаму нацыяналізму.

Такім чынам, як гаворыць таварыш Сталін, мы будзем культуру, сацыялістычную зместам, нацыянальную формай, г. зн. імяна тую агульначалавечую культуру, якая ўласціва сацыялістычнаму грамадству.

Ленін і Сталін вучаць нас, што адраў нацыянальных форм культуры ад сацыялістычнага зместу, адраў культуры ад большэвіцкай палітыкі адчыняе дзверы буржуазнаму нацыяналізму.

Такім чынам, як гаворыць таварыш Сталін, мы будзем культуру, сацыялістычную зместам, нацыянальную формай, г. зн. імяна тую агульначалавечую культуру, якая ўласціва сацыялістычнаму грамадству.

Ленін і Сталін вучаць нас, што адраў нацыянальных форм культуры ад сацыялістычнага зместу, адраў культуры ад большэвіцкай палітыкі адчыняе дзверы буржуазнаму нацыяналізму.

Такім чынам, як гаворыць таварыш Сталін, мы будзем культуру, сацыялістычную зместам, нацыянальную формай, г. зн. імяна тую агульначалавечую культуру, якая ўласціва сацыялістычнаму грамадству.

Ленін і Сталін вучаць нас, што адраў нацыянальных форм культуры ад сацыялістычнага зместу, адраў культуры ад большэвіцкай палітыкі адчыняе дзверы буржуазнаму нацыяналізму.

